

Драчов О.В.,
к.ю.н., доцент,
доцент кафедри публічного та міжнародного права,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана

РОЗШИРЕННЯ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У СФЕРІ ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИН ЩОДО РІВНИХ ПРАВ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ

Сьогодні для України важливим та актуальним є питання дотримання демократичних цінностей, особливо в контексті становлення такого суспільства. Однією зі складових такого демократичного суспільства є гендерна рівність. Тому прагнучи бути одним цілим з іншими розвинутими демократичними країнами та проводячи демократичний розвиток свого суспільства, Україна, насамперед має орієнтуватися на зарубіжний досвід втілення принципу гендерної рівності, адже адекватний розвиток такого суспільства є запорукою ефективного, розвинутого та поступального суспільства.

Необхідно відзначити, що національні механізми з питань захисту прав жінок, в більшому чи меншому обсязі, існують майже в усіх країнах світу та проявляються в найрізноманітніших формах та мають різну ефективність. Головним завданням цих механізмів є встановлення, закріплення та утвердження принципу гендерної рівності між чоловіками та жінками в різних сферах людського буття. Крім національних механізмів, останнім часом посилилася співпраця з означеної теми, що вилилася в ряд важливих ініціатив стосовно створення та підтримання комплексного підходу щодо реалізації гендерної рівності, бо саме цей показник стає першочерговим з огляду на глобальних розвиток окремих країн в глобальному світовому суспільстві. Прикладами таких ініціатив можуть бути наступні: 11-13 Конференції міністрів, які відбувалися в рамках співпраці СОТ, дії Консультативної ради з питань

гендерної рівності G7, політики які запровадили цілі сталого розвитку, Пекін+25, угоди ЄС та практика ЄСПЛ щодо зазначених вище питань [1, с. 13].

На нашу думку особливо важливим необхідно виділити саміт країн «Великої Сімки» (G7)28, що відбувся 24-26 серпня 2019 р., в рамках цієї зустрічі лідери провідних країн світу зобов'язалися прийняти нове законодавство, що сприятиме просуванню гендерної рівності через «Декларацію про гендерну рівність та розширення прав і можливостей жінок» [2], яка започаткувала Партнерство Біарріц для досягнення гендерної рівності [3], та пообіцяли підтримати створення Міжнародного фонду для постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного з конфліктами, а також для розширення можливостей для освіти та навчання дівчат та жінок [1, с. 21].

У свою чергу основними тезами, в яких Партнерство Біарріц закликає країни до дії є:

- Виявити та скасувати дискримінаційні закони та/або внести зміни до положень, які є дискримінаційними, у тому числі в країнах G7, де вони досі наявні,
- Прийняти та впровадити прогресивні законодавчі рамки, що сприяють гендерній рівності,
- Забезпечити необхідне фінансування для реалізації цих законодавчих рамок. Інвестувати в потужні механізми підзвітності та управління, включно з наданням підтримки громадянському суспільству,
- Вимірювати та звітувати щодо прогресу, ґрунтуючись на узгоджених індикаторах, що визначають конкретні терміни виконання зобов'язань.

Приймаючи та реалізуючи стратегію української держави направлену на зміцнення курсу щодо європейської інтеграції, в краї необхідна модернізація вітчизняного суспільства та вихід за межі національних механізмів, законодавства та права в галузі гендерних питань. В цьому контексті для подальшої такої модернізації вбачається за необхідне також розглянути та

запровадити практику європейського прецедентного права, а саме практику Європейського суду з прав людини. Крім того, саме судова гілка влади є тим органом, який здійснює ефективний контроль та відновлення порушених прав людини, зокрема жінки, та захист їх від дискримінації. Тому саме суд займає ключове місце в демократичних державах, і як гарант дотримання цих не порушення цих прав, і як механізм захисту прав і свобод людини й громадянина.

У зв'язку з цим важливим на нашу думку є дослідження таких визначальних рішень ЄСПЛ як:

Абдулазіз, Кабалес та Балкандалі проти Сполученого Королівства» (Abdulaziz, Cabales and Balkandali v. the United Kingdom), заяви № 9214/80; 9473/81; 9474/81, рішення від 28 травня 1985 року, йшлося про різні умови надання дозволу на проживання в країні, залежно від того, жінка чи чоловік претендують на такий дозвіл;

Вагнер та J. M. W. L. проти Люксембургу» (Wagner and J. M. W. L. v. Luxembourg), заява № 76240/01, рішення від 28 липня 2007 року, заявниця скаржилася на те, що відмова національного суду Люксембургу у визнанні рішення суду Перу про вдовичеріння порушило її право на повагу до приватного та сімейного життя відповідно до ст. 8 ЄКПЛ;

«Андрле проти Чеської Республіки» (Andrle v. The Czech Republic) батько двох дітей скаржився, що для чоловіків, які виховують дітей, на відміну від жінок, не передбачено скорочення пенсійного віку тощо [4, с. 431-434].

Крім зазначеного вище зобов'язання України із забезпечення гендерної рівності передбачено в Угоді про асоціацію з ЄС, зокрема ключових Директив ЄС у сфері забезпечення недискримінації і гендерної рівності. Серед них:

Директива Ради 79/7/ЄЕС від 19 грудня 1978 р. про поступову реалізацію принципу рівності чоловіків і жінок у сфері соціального забезпечення;

- Директива Ради 92/85/ЄЕС від 19 жовтня 1992 р. про вжиття заходів з поліпшення безпеки та охорони здоров'я на виробництві вагітних працівниць, працівниць, які нещодавно народили або годують;
- Директива Ради 96/34/ЄС від 3 червня 1996 р. про рамкову угоду щодо декретної відпустки;
- Директива Ради 2000/78/ЄС від 27 листопада 2000 р. про встановлення рамкових стандартів рівноправного поводження у сфері зайнятості і професійної діяльності;
- Директива Ради 2004/113/ЄС від 13 грудня 2004 р. про імплементацію принципу рівності чоловіків і жінок у доступі до товарів і послуг;
- Директива 2006/54/ЄС Європейського Парламенту Ради від 5 липня 2006 р. про реалізацію принципу рівних можливостей і рівноправного ставлення щодо чоловіків та жінок у питаннях працевлаштування і зайнятості;
- Директива 2010/41/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 7 липня 2010 р. про застосування принципу рівного підходу до чоловіків та жінок, які є самозайнятими особами [4, с. 428].

Отже, однією з ключових проблем сьогодення, які поставили перед собою демократичні країни світу є надання рівних прав жінкам і чоловікам, зокрема в контексті узгодження їх сімейного і професійного життя, проголошується як одна із основоположних проблем у розв'язанні суспільних проблем. Необхідні реальні зміни в усіх суспільних площинах: економічній, соціальній, гуманітарній, культурній тощо, що стане потужним резервом для розвитку та покращення будь-якої держави в тому числі і для України. Тому питання захисту та дотримання прав жінок та чоловіків є вкрай актуальна для нашої країни.

Список використаних джерел

1. Терезіта Келлі Лопес-Труссар Просування гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок в Україні через ефективну співпрацю в

цілях розвитку та фінансування. URL: <https://eca.unwomen.org/sites/default/files/Field%20Office%20ECA/Attachments/Publications/2021/4/Advancing%20gender%20equality%20and%20womens%20empowerment%20in%20Ukraine%20UKR.pdf>

2. Декларація G7 про гендерну рівність та розширення прав і можливостей жінок (26.08.2019), URL: <https://www.elysee.fr/admin/upload/default/0001/05/e8aa2525311a98227c935900abefdce7eb911896.pdf>

3. Кабінет Міністрів України схвалив приєднання країни до міжнародної ініціативи «Партнерство Біарріц» у травні 2020 р. Україна отримала офіційний статус держави-члена Партнерства Біарріц у вересні 2020 р.: <https://www.president.gov.ua/en/news/ukray-ina-stala-povnopravnoyu-uchasniceyu-partnerstva-biarric-63521#:~:text=Ukraine%20has%20gained%20official%20status,Lady%20in%20December%20last%20year.>

4. Грицай І. О. Механізм забезпечення принципу гендерної рівності: теорія та практика: монографія. К.: «Хай-Тек Прес», 2018. 560 с.

Задерейко С. Ю.,
к.ю.н., доцентка,
професорка кафедри публічного та міжнародного права,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана

СТАНДАРТИ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В АКАДЕМІЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Гендерна рівність у вищій освіті залишається нагальною проблемою в усьому світі. Дослідження показують, що жінки в академічному середовищі стикаються з різними перешкодами та формами дискримінації, що обмежує їхній потенціал і доступ до рівних можливостей. Стандарти гендерної